

۱. اقلیم و سرزمین

نیشابور در شمال شرق ایران با وسعت ۶۷۵۴ کیلومتر مربع معادل ۵/۸ درصد مساحت استان خراسان رضوی دارای ۴ بخش، ۷ شهر شامل: ۱۳ دهستان، ۵۸۲ آبادی دارای سکنه است که از شمال به چناران، قوچان و اسفراین، از شرق به مشهد و طرقبه، از غرب به فیروزه، خوشاب و سبزوار و از جنوب به کاشمر و تربت حیدریه محدود است.

نیشابور در دامنه‌های رشته کوه بینالود در شمال شرق ایران جای گرفته و از لحاظ اقلیم، گرم و فراخشک در شرق، سرد و خشک در نواحی مرتفع و گرم و خشک در سایر مناطق است. شهرستان تازه استقلال یافته فیروزه در شرق نیشابور با جمعیت معادل ۴۵ هزار نفر و مساحت کیلومتر مربع در حوزه مأموریت های دانشکده علوم پزشکی نیشابور قرار دارد.

۲. جمعیت و نیروی انسانی نیشابور

– جمعیت: ۴۵۱۷۸۰ نفر معادل ۸ درصد جمعیت استان

– توزیع مکانی جمعیت: ۵۶ درصد جمعیت شهری و ۴۴ درصد جمعیت روستایی

– توزیع جنسیتی جمعیت: ۵۱ درصد جمعیت مردان ۴۹ درصد جمعیت زنان

– تراکم جمعیت: ۶۶/۹ نفر در هر کیلومتر مربع

– خانوار: ۱۴۲۵۴۵ با بعد (میانگین) ۳,۲ نفر در هر خانوار

– اشتغال: نرخ اشتغال ۸۸ درصد

۳. پیشینه

نیشابور در دوره ساسانیان حدود دهه‌های میانی سده سوم میلادی به دستور شاپور اول تأسیس شده است. این شهر در طول تاریخ یکی از بزرگترین مراکز دانش اسلامی و موطن بسیاری از دانشمندان، شعرا، صوفیان و دیگر بزرگان بوده و به عنوان نماد تاریخ و فرهنگ ایران مطرح شده است.

نیشابور در زمان حکومت طاهریان به عنوان پایتخت برگزیده شد. اگر چه در دوره حکومت‌های گوناگون دیگر به جز آغاز دوره سلجوقی، این شهر پایتخت نبود اما شهری مهم خصوصاً از نظر علمی، هنری و تجاری بوده و چنانچه در منابع معتبر بیان شده، دوره سامانیان مهم‌ترین دوره اعتلای هنری و فرهنگی نیشابور بوده است.

نیشابور در قرن ۴ و ۵ هجری (سده ده و یازده میلادی) مرکز دانشگاهی جهان اسلام بوده که معمولاً آنچه به عنوان علم در دوران شکوفایی علمی نیشابور از آن یاد می‌شود، بیشتر به علوم نقلی، علوم پایه شامل حدیث، فقه و تفسیر، ریاضیات و نجوم، فلسفه، منطق و الهیات اشاره دارد؛ به عنوان نمونه حکیم عمر خیام در ریاضیات و هندسه و نجوم سرآمد روزگار خود بوده است. در کتاب الحاکم نیشابوری، زندگی ۲۶۸۰ دانشمند برجسته شاغل در دانشگاه‌های نیشابور در قرن چهارم (سال‌های ۳۰۱ تا ۴۰۰ هجری قمری برابر با ۹۱۳ تا ۱۰۱۰ میلادی) آمده است. ابن ابی الصادق ابوالقاسم عبدالرحمن بن علی بن ابی الصادق النیشابوری ملقب به بقراط ثانی است؛ وی استاد سید اسماعیل جرجانی بود و کتاب «شرح فصول» بقراط که از جمله بهترین شروح این کتاب شناخته شده از اوست. ابن ابی‌صادق، پزشک و فیلسوف در ۳۸۵ قمری (۹۹۵ میلادی) در نیشابور متولد شد و در سال ۴۷۰ قمری (۱۰۷۷) میلادی درگذشت، وی برجسته‌ترین شاگرد بوعلی سینا و شارح آثار بقراط و جالینوس است.

برخی از مورخین موطن برزویه طیب را نیشابور دانسته اند. از شخصیت های علمی و برجسته معاصر نیشابور می توان به محمد رضا شفیعی کدکنی و حسین وحید خراسانی اشاره کرد.

نیشابور در زلزله سال ۸۰۸ هجری ویران شده و پس از بازسازی، شهر جدید جایگزین نیشابور قدیم در مسافتی نه چندان دور از آن شده است.

۴- مشاهیر، آثار تاریخی و جاذبه های گردشگری: میراث فرهنگی :

نام اثر	محل	اهمیت (قدمت ، معماری و...)	میزان بازدید مردم و گردشگران
آرامگاه خیام	۵ کیلومتر شرق نیشابور	قدمت پهلوی - شهرت جهانی	۸۰۰/۰۰۰
آرامگاه عطار و کمال الملک	۵ کیلومتر شرق نیشابور	قدمت تیموری - آرامگاه عارف بزرگ	۷۰۰/۰۰۰
امامزاده محمد محروق	۵ کیلومتر شرق نیشابور	قدمت سلجوقی - زیارتگاه	۱/۵۰۰/۰۰۰

۲/۰۰۰/۰۰۰	قدمت صفویه - قدمگاه	-	قدمگاه
۴۰۰/۰۰۰	قدمت ایران باستان	۵ کیلومتر شرق نیشابور	شادیاخ
۲۰۰/۰۰۰	قدمت صفویه	مرکز شهر نیشابور	رباط شاه عباسی
۱۰۰/۰۰۰	قدمت صفویه - زیارتگاه	۵ کیلومتر شرق نیشابور	فضل بن شاذان
۵۰/۰۰۰	قدمت معاصر - زیارتگاه	مرکز شهر نیشابور	بی بی شطیبه
۵۰/۰۰۰	قدمت معاصر - زیارتگاه	مرکز شهر نیشابور	بانو پسندیده
۵۰۰/۰۰۰	قدمت معاصر - گردشگری تفریحی	۸ کیلومتر شرق نیشابور	مسجد چوبی

مراکز گردشگری:

روستاهای هدف گردشگری: دیزباد-بوژان - سووند - گرینه - کلیدر - میرآباد-کویر و ماسه باری های اردمه

ملاحظات	دستگاه متولی	محل جغرافیایی	نام	ردیف
-	اوقاف و امور خیریه	جنب میدان خیام	رباط شاه عباسی	۱
-	اوقاف و امور خیریه	۱۰ کیلو متری جنوب شرقی نیشابور	مسجد چوبی	۲
-	دهداری	بخش مرکزی روستای غار	غار ابراهیم ادهم	۳
-	دهداری	روستای بار ۴۵ کیلومتری شمال غرب	ابشار بار	۴
-	شهرداری	شهر خرو ۲۰ کیلو متری شمال شرق نیشابور	آبشار خرو	۵
-	دهداری	۱۰ کیلو متری شمال شرق نیشابور	آبشار بوژان	۶
-	دهداری	۴۵ کیلو متری شمال شرق نیشابور	روستای دیزباد	۷
-	آموزش و پرورش	۱۲ کیلو متری شمال نیشابور	اردوگاه شهید رجایی	۸
-	میراث	۱۵ کیلو متری شمال نیشابور	منطقه برف ریز	۹

	فرهنگی			
	میراث فرهنگی	۸ کیلومتری شرق نیشابور	حاج بکناش ولی	۱۰
	میراث فرهنگی	کنار آرامگاه عطار و کمال الملک	سایت شادیاخ	۱۱
-	محیط زیست	۱۵ کیلو متری شمال نیشابور	کوه بینالود	۱۲
-	میراث فرهنگی	کلومتر ۳ جاده کاشمر	برج های دوقلوی شادمهر	۱۳
-	میراث فرهنگی	۷ کیلومتری جنوب شرقی شهر	تپه شادیاخ	۱۴
-	میراث فرهنگی	روستای طرب ۵ کیلو متری شمال شرق نیشابور	تپه ترب اباد	۱۵
-	میراث فرهنگی	روستای برج ۲۰ کیلو متری شمال شرق نیشابور	تپه برج	۱۶
-	شهرداری	مرکز شهر	باغ امین الاسلامی	۱۷
-	میراث فرهنگی	۲۲ کیلومتری غرب نیشابور	باغ نشاط	۱۸
-	شرکت تعاونی معدن	۴۵ کیلومتری شمال غرب نیشابور	معدن فیروزه	۱۹
-	-	۴۵ کیلومتری شمال غرب نیشابور	دره طاغان کوه	۲۰
-	شهرداری	کیلو متری شمال شرق نیشابور	آبشار درود	۲۱
-	میراث فرهنگی	روبروی بازار طلافروشان	بازار سرپوش	۲۲
-	میراث فرهنگی	روبروی بازار طلافروشان	اب انبار بازار	۲۳

مراکز زیارتی

ردیف	نام	محل جغرافیایی	دستگاه متولی	ملاحظات
۱	امامزاده محمد محروق	۵ کیلومتر شرق نیشابور	اوقاف و امور خیریه	-
۲	قدمگاه	کیلومتر ۲۲ نیشابور - مشهد	اوقاف و امور خیریه	-
۳	فضل بن شاذان	۵ کیلومتر شرق نیشابور	اوقاف و امور خیریه	-
۴	بی بی شطیطه	مرکز شهر نیشابور	اوقاف و امور خیریه	-
۵	بانویسندیده	مرکز شهر نیشابور	اوقاف و امور خیریه	-
۵	آرامگاه سعد بن سلام	بلوار خیام	اوقاف و امور خیریه	-
۶	مسجد جامع	مرکز شهر نیشابور	هیات امنای	-
۷	شاهزاده حسین اصغر	۵۵ کیلومتری شمال غرب نیشابور	اوقاف و امور خیریه	-

مراکز اقامتی

مراکز به ترتیب کیفیت و اهمیت :

ملاحظات	درجه	سال بهره برداری	ظرفیت		مالکیت (دولتی / خصوصی)	نام واحد (هتل یا مسافرخانه)
			اتاق	تخت		
-	۴ ستاره	۱۳۹۷	۴۶	۹۵	خصوصی	هتل امیران
-	۲ ستاره	۱۳۸۲	۱۱	۲۴	خصوصی	هتل آپارتمان تشریفات
-	۲ ستاره	۱۳۸۲	۱۳	۳۰	خصوصی	مهمانسرای مهر
-	ممتاز	۱۳۳۶	۵	۱۷	خصوصی	مهمانسرای کمال الملک
-	درجه یک	۱۳۵۶	۱۴	۲۵	خصوصی	مهمانپذیر ابراهیمی

مراکز پذیرایی و رستوران های مورد تایید بهداشت محیط دانشکده علوم پزشکی نیشابور

رستوران و تالار پذیرایی تشریفات

منوی رستوران ایناب شامل انواع غذاهای ایرانی است و کیفیت قابل توجهی دارد. مدیریت این رستوران به همراه کادری مجرب، همواره با بهترین کیفیت از مهمانان و اهالی نیشابور پذیرایی می کند. آدرس: خراسان رضوی - نیشابور - میدان آزادی - تلفن:

رستوران اعیانی

رستوران اعیانی، فضایی بسیار گرم و دلنشین و بزرگ دارد. منوی آن شامل انواع غذاهای ایرانی است و تنوع آن هر سلیقه‌ای را راضی می کند. مدیریت این رستوران به همراه کادری مجرب، همواره با بهترین کیفیت از مهمانان و اهالی نیشابور پذیرایی می کند. این رستوران بیست سال سابقه دارد و در یکی از بهترین مناطق نیشابور واقع شده است.

آدرس: خراسان رضوی - نیشابور - خیابان ۱۵ خرداد - تلفن:

رستوران سنتی شاهکار

رستوران سنتی شاهکار، یکی از بهترین اماکن عرضه غذا در شهر نیشابور است و بهترین غذاهای اصیل ایرانی را سرو می کند .

آدرس: خراسان رضوی - نیشابور - کیلومتر ۴ جاده بوژان - تلفن:

رستوران پارس

رستوران پارس فضایی بسیار شیک دارد. منوی رستوران شامل انواع غذاهای لذیذ ایرانی است.

آدرس: خراسان رضوی - نیشابور خیابان ۱۵ خرداد - تلفن:

رستوران پذیرایی قصر خیام

آدرس: خراسان رضوی - نیشابور خیابان امام، بعد از کال منوچهری، روبروی پاساژ قریشی - تلفن:

۴. امور اجتماعی و فرهنگی نیشابور :

- باسوادی: نرخ ۸۷ درصد

- آموزش مقدماتی: ۸۰۷۳۵ دانش آموز و ۸۳۶ مدرسه، ۳۷۲۷ کلاس درس

- بهداشت و درمان: ۵۶ مرکز بهداشتی درمانی، ۳ بیمارستان، ۵۰۳ تخت بیمارستانی که تقریباً به ازای هر ۱۰۰۰ نفر یک

تخت و ۳۸۲ نفر پزشک عمومی و متخصص که به ازای هر ۱۱۸۳ نفر یک پزشک، ۲۱۰ خانه بهداشت روستایی

- کتابخانه ها: ۱۷ کتابخانه با ۲۶۵۰۰۰ کتاب

- آموزش عالی: ۱۸ دانشگاه و موسسه آموزش عالی دارای ۲۰۲۷۶ دانشجو

دانشگاههای شاخص

* دانشگاه علوم پزشکی نیشابور

در سال ۱۳۸۸ (۲۰۰۹) با موافقت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از شبکه بهداشت و درمان به دانشکده علوم پزشکی ارتقاء یافت. این دانشکده توانست در سال ۱۳۹۶ (۲۰۱۷ میلادی) رتبه ۳۶ کشوری از بین ۵۷ دانشگاه در ارزشیابی فعالیت های پژوهشی دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی کشور را کسب کند. رتبه دانشگاه در بین ۲۴ دانشگاه و دانشکده علوم پزشکی تیپ سه ۱۵ می باشد و در محور زیرساخت در بین کلیه دانشگاه ها و دانشکده های تیپ ۳ با توجه به وجود مطالعه کوهورت، بایوبانک و رجیستری ها، مرکز تحقیقات در دانشگاه رتبه ۶ را دارا می باشد. در حال حاضر ۶۸ عضو هیئت علمی، مسئولیت آموزش ۷۵۰ دانشجو در این مرکز دانشگاهی را برعهده دارند.

طبق آخرین نسخه منتشر شده مرکز رتبه بندی وبومتریک در سال میلادی جاری، در حال حاضر شاخص وبومتریک دانشگاه علوم پزشکی نیشابور به رتبه ده هزار و ۶۴۶ جهانی در میان بالغ بر بیست و هشت هزار دانشگاه، رتبه ۶۳۱ در میان هزار و ۳۶۹ دانشگاه در خاورمیانه، رتبه چهارهزار و ۲۶۵ در میان سیزده هزار و ۹۰ دانشگاه در آسیا و در بین ۶۰۷ دانشگاه در ایران به جایگاه ۲۲۲ ارتقاء پیدا کرده است.

www.num.ac.ir

آدرس سایت

* دانشگاه نیشابور

این مرکز دانشگاهی در سال ۱۳۷۳ تاسیس و راه اندازی شد. هم اکنون، دانشگاه نیشابور به طور متمرکز در چهار دانشکده فعال علوم پایه، فنی مهندسی، علوم انسانی و هنر در ۱۱ رشته مقطع کارشناسی؛ ریاضیات و کاربردها، آمار، فیزیک، مهندسی برق، زبان و ادبیات فارسی، زبان و ادبیات انگلیسی، آموزش زبان انگلیسی، باستان شناسی، مجسمه سازی، نقاشی و ارتباط تصویری و نیز در ۱۰ رشته مقطع کارشناسی ارشد فیزیک هسته ای، فیزیک حالت جامد، فیزیک ذرات بنیادی، شیمی فیزیک، ریاضی محض،

ریاضی کاربردی، باستان شناسی، زبان و ادبیات فارسی، پژوهش هنرو تصویر سازی مشغول انجام فعالیت آموزشی و پژوهشی می باشد. این دانشگاه دارای ۱۸۰۰ نفر دانشجو و ۷۰ عضو هیئت علمی می باشد.

آدرس سایت <http://neyshabur.ac.ir>

* دانشگاه آزاد اسلامی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد نیشابور اولین مرکز آموزش عالی بعد از انقلاب اسلامی است که در سال ۱۳۶۴ تاسیس گردید. این واحد دانشگاهی در طی سال های فعالیت خود و با حمایت های مردمی توانسته است، در ابعاد کمی و کیفی رشد شگرفی داشته باشد. در حال حاضر به عنوان واحد جامع دارای رشته های تحصیلی در مقاطع دکترای تخصصی Phd ، کارشناسی ارشد ، کارشناسی و کاردانی با بهره گیری از امکانات و تجهیزات منحصر به فرد ، در کنار کادر هیئت علمی مجرب و توانمند سهم قابل توجهی در آموزش عالی شهرستان نیشابور و شرق کشور دارد. این دانشگاه دارای ۶۵۰۰ نفر دانشجو و ۱۳۰ عضو هیئت علمی می باشد.

آدرس سایت <http://www.iau-neyshabur.ac.ir>

* دانشگاه علمی کاربردی

دانشگاهی دولتی و وابسته به وزارت علوم تحقیقات و فناوری است. این دانشگاه با هدف افزایش سطح مهارت شاغلین بخش های مختلف اقتصادی و افزایش مهارت های حرفه ای دانش آموختگان مراکز آموزش که فاقد تجربه اجرایی می باشند ، نسبت به برگزاری دوره های علمی - کاربردی در مقاطع کاردانی و کارشناسی اقدام می کند.

آدرس سایت www.neyshabour1-uast.ac.ir

* دانشگاه پیام نور

آدرس سایت <http://neishaboor.razavi.pnu.ac.ir>

آدرس سایت <https://tmd.cfu.ac.ir>

* دانشگاه فرهنگیان